

Қырымбек КӨШЕРБАЕВ:

БІЗГЕ БІЛІМ МЕН БЕЙІМДІЛІКТІҢ ЖАН-ЖАҚТЫ ЖАҢАШЫЛДЫҒЫ КЕРЕК

2013 жылдың 17 қаңтарында Қырымбек Көшербаев Қызылорда облысының басшылығына тағайындалды. «Forbes» журналына берген сұхбатында облыс әкімі аймақтың жалпы өңірлік өнімі менің есебінен үш есе өсті, экономикалық жетістіктерді қандай кадрлар жүзеге асыра алады және бұған цифрлық экономика қалай көмектесетіні туралы айтып берді.

– Қырымбек Елеуұлы, облыстың кешегісі мен бүгінгісіне көз жүгіртсек, не өзгерді?
– 2013 жылдан бастап біз алдымызға қойған негізгі міндет, ол Президент айқындаған бағыт – экономиканы әртараптандыру болды. Өйткені, өңірдің экономикалық құрылымында мұнай мен уран өндірісі басымдыққа ие болып келді. Бұл тым қолайсыз жағдай еді. Өйткені, мұнай бағасының күрт түсуімен қатар, оның қоры сарқыла бастауына байланысты өндіру көлемі де қатар кеміп келе жатты. Кейбір мұнай скважиналарының сулануы 98 процентке жетті. Сондықтан да соңғы жылдары шикізаттық емес секторды дамыту бағытында біз мақсатты жұмыс жүргізіп келеміз.
Нәтижесінде дағдарысқа дейінгі 2013 жылмен салыстырғанда өңдеу секторындағы тауар өндірісі көлемі 27 процентке өсті. Тек соңғы жылдың өзінде осы саладағы экспорт көлемі 26 процентке өсіп, онда жұмыспен қамтылғандар саны 45 процентке артты.
Бес жыл уақыт ішінде біз жалпы саны 50-дей жаңа өңдеу кәсіпорындарын іске қостық, оның 16-сы ірі кәсіпорын. Биылғы жылы мәселен, шыны және тампонажды цемент шығаратын зауыттар мен молибден триоксид өндірісін іске қосамыз. Кальцийлендірілген сода өндіретін, керамикалық плита мен керамогранит шығаратын зауыттар құрылысын бастаймыз. Бұлар

осындай өнім шығаратын еліміздегі ірі өндіріс орны болмақ, сонымен қатар олардың өнімдері экспортқа бағытталған.
– Әртараптандыру тренді айқын көрініп тұр екен...
– Елеулі құрылымдық өзгерістер жасауға 5 жыл өте қысқа мерзім. Алайда, соның өзінде аймақтың ЖӨӨ үлесінде өңдеу секторының үлесі 3 есе өсті.
Өкінішке орай, біз әлі мұнайға ұзақ уақыт тәуелді боламыз. Сол себепті, біз мұнай қорлары мен ресурстық базаны дамыту жолын іздестіре береміз. Жер қойнауын пайдаланушылардың газ өндірісі және оның өңдеуіне жағдай жасайтын ынталандыру шараларына айрықша ерекше назар аударған дұрыс деп санаймын. Бүгінде өндіріліп жатқан газдың 3/2 көлемі құр әншейін жанып жатыр немесе қайтадан жер астына айдалуда. Ал шын мәнінде, бұл деген мемлекеттің мұнайдан жоғалтқан шығынының орнын толтыратын ресурс емес пе?
Сонымен бірге, біз болашақта ірі кәсіпорындар емес, шағын және орта бизнес негізгі рөл атқаратынын жақсы түсінеміз. Сонымен қатар, алдымызда тек біздің облыстың өзінде 60 мың, ал еліміз бойынша 1 миллионнан асатын өзін-өзі жұмыспен қамтығандарды рәсімдеу міндеті тұр. Ал кәсіпкерлік – оларды нәтижелі жұмысқа тартудың ең тиімді жолы.

2-бет

Мерей

Белгілі қаржыгерге құрмет

Сейсенбі күні облыс әкімі Қырымбек Көшербаев қаржы саласының ардагері, Жаңақорған ауданының құрметті азаматы, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, «Парасат» орденінің иегері Қалқазбек Әжібековті қабылдап, мерейтойымен құттықтады.

Қабылдауда аймақ басшысы мерейтой иесінің ел алдындағы еңбегі жайлы айтып, жылы лебізін жеткізді.
– Сіз еліміздің экономика саласының дамуы мен халықтың әл-ауқатын көтеруге ықпал етіп, қаржы саласының заманауи деңгейіне көтерілуі үшін қызмет еттіңіз. Ел мүддесі жолындағы еселі еңбегіңіз үшін мемлекет тарапынан көптеген марапатқа ие болдыңыз. Сіздің өмірлік тәжірибеніз бен ақыл-кеңесіңіз бүгінгі жастар үшін аса қымбат, деді облыс әкімі.
Сонымен бірге мемлекет және қоғам қайраткері Сейітсұлтан Әйімбетов пен салық жүйесіндегі екінші дәрежелі мемлекеттік кеңесшісі Дайрабай Ысқақұлы әріптестері жайлы жылы лебіздерін білдірді.
Қалқазбек Әжібеков 1948 жылы Жаңақорған ауданында дүниеге келді. Алматы ауыл шаруашылығы институтының экономика факультетіне түсіп, 1970 жылы бітірді. Осы жылы жолдамамен Жаңақорған аудандық қаржы бөлімінде еңбек жолын бастайды. Жас маман 1976 жылы облыстық қаржы басқармасына ауысады. Бөлім

бастығы, басқарма бастығының орынбасары, бірінші орынбасары қызметтерін абыройлы атқарды. Сонымен бірге ауыл шаруашылығын қаржыландыру, бақылау учаскелеріне, мекемелердің шаруашылық жұмыстарына жетекшілік жасады. Арнайы мамандандырылған мемлекеттік банктердің құрылған кезеңінде «Жильсоцбанк» облыстық басқарма бастығы қызметіне сайланды. Сондай-ақ, 1992 жылы облыс әкімінің орынбасары және мемлекеттік мүлік жөніндегі облыстық аймақтық комитетінің төрағасы қызметін атқарды. 1997 жылдан бастап зейнетке шыққанға дейін қаржы басқармасын басқарды. Осы салада қырық жылдан астам уақыт қажырлы, табысты қызмет етіп, жас мамандардың білікті кадр болып қалыптасуына еңбек сіңірді.
Шарада аймақ басшысы мерейтой иесі мен оның жұбайына сый-құрмет көрсетіп, облыстың Құрмет грамотасымен марапаттады.

Сара АДАЙБАЕВА,
«Сыр бойы».

Кәсіп пен нәсіп

Соңғы жылдары Жалағаш ауданында кәсіпкерлік бағытына қызығушылық артып келеді. Айталық, бүгінгі таңда ауыл шаруашылығы саласында 14 жауапкершілігі шектеулі серіктестік, 133 шаруа қожалығы және 25 фермерлік қожалықтар жұмыс жасайды. Ауданда «Сыбаға», «Құлан», «Алтын асық» бағдарламалары бойынша қолға алынған жұмыстар жақсы нәтижесін көрсете бастады.

Ауданға қарасты Бұқарбай батыр ауылындағы «Сәйгүлік» шаруа қожалығының мал шаруашылығымен айналысуда өзгеше үлгі боларлық өзіндік тәжірибесі бар. Шаруашылық басшысы бұған дейін 2013 жылы мемлекеттік «Сыбаға» бағдарламасымен 5 млн теңге несие алды. Сауда алаңында сұранысы жоғары ет өнімін ұлғайту бағытында 35 бас мүйізді ірі қара малын алып, шаруасын ширата түсті. Қажырлы еңбектің нәтижесі болар, қазіргі таңда шаруа қожалығындағы мүйізді ірі қара 150-ге жуықтады. Оның ішінде, жүз аналықтан 62 процент төл алынды. Шаруа қожалығы 7 адамды тұрақты жұмыспен қамтып отыр. Жыл сайын қажетті мал азығын өзі дайындайды. Ол үшін өткен жылы «ҚазАгрофинанс» несие ұйымынан лизинг арқылы 1 жер айдайтын техника, 1 «Белорус» тракторын сатып алды. Жалпы, ауыл шаруашылығына қажетті 7-8 техникасы бар. Егілген дақылдарға, оған пайдаланылған тыңайтқышқа, суға,

техникаға, сондай-ақ, төл басына мемлекеттен субсидия алып отыр. Айталық, өткен жылы алынған жалпы субсидия көлемі 7 128 737 теңгені құрады.
Қожалық төрағасы Қабылбек Нұрмағанбетовтың негізгі мамандығы – мал дәрігері. Алматы зооветеринарлық институтын бітірген жас маман 1971 –1981 жылдары Калинин, Таң ауылдарында мал дәрігері болып еңбек жолын бастап, одан әрі өндірістік цех басшысы, совхоз директорының орынбасары, ауылдық округтің әкімі сияқты жауапты қызметтерді абыроймен атқарған. Өзінің айтуынша, жылқы баптап, тазы ертіп, саят құратын қазақы қасиетті жаны сүйеді. Сондықтан, жиырма жылдан бері тұрқы келіскен жылқы жануарын көрсө, саудаласпай сатып алып, жаратып, бәйгеге қосуды әдетке айналдырған. Қазір бұл шаруаны балалары жалғастырып келеді.

Имандылықты ұстанып, игіліктің басында жүрген отағасы балаларын

да жеті атасын біліп, жеті қазынасын түгендеп, ұлттық құндылығын ұғынуға тәрбиеледі. Жастайынан қолдарына құрық беріп, шаруашылыққа баулыды. Тәрбиесі текке кетпеді. Бүгінде балалары ғана емес, немерелері де сергек ойлы, іске бейім. Еңбегі қайтып, екі ұлы да мал шаруашылығына ден қойды. Осыған дейін әкесінің бастамасына қолғабыс етіп келген ұлы Әлімбек Нұрмағанбетов бүгінде «Сыбаға» бағдарламасы бойынша өз алдына кәсіп ашып, жұмыс жасауда. Ал шаңырақ шырайы, алты баланың анасы Бақыт апамыз айран, сүзбе, құртмайын, ірімшігін дайындап, келіндерін де осыған баулып отырады.

Жаңалыққа жаны құмар азамат шаруа қожалығына күн көзінен қуат алатын шағын электр станциясын орнатты. Ол арқылы екі үйге толық жарық алып, электр қондырғылары мен су айдайтын техниканы пайдаланып отыр.

Ауыл-аймаққа қадірі мол Қабылбек ақсақал бүгінде ауылдық ардагерлер

кеңесінің төрағасы. Аудандық ардагерлер кеңесінің алқа мүшесі. Ауданның Құрметті азаматы. Ауыл әкімі жанындағы қоғамдық кеңестің төрағасы. Сондай-ақ, ауылдағы тұрмысы төмен отбасыларға қаржылай көмек беріп, кейбірін жұмысқа тартып, жәрдемдесіп отырады. Айта кетейік, осыдан оншақты жыл бұрын ауыл тұрғындары жаппай қалаға қоныс аудара бастаған еді. Ауылдағы көп үйлер бос қалды. Сонда Қабылбек ақсақал ауыл ішіне еңселі үй салып, ауылдастарын елдегі тірлікке еге болуға шақырды. Ауылдың болашағына сенім қалыптастырды. Бұл бастамасы да босқа кеткен жоқ. Ауыл тұрақтанып, тіршілік тіні жалғасты.

Осыдан бірер жыл бұрын облыста өткен «Мерейлі отбасы» байқауында жүлделер атанған бұл шаңырақта байыпты тәрбиенің берекелі үлгісі сақталған.

Ғазиза ӘБІЛДІ,
«Сыр бойы».

Елбасы Жолдауы: ҚАЙ САЛАҒА ДА ҚОЛДАУ КӨП

Мұғалімдер неге қуанды?

Биылғы Жолдаумен танысқалы қалаға іргелес Тасбөгеттегі №11 мектеп-лицейдің мұғалімі Зухра Мәди «жалаңаш көбейетін болды» деп қуанып жүр. Бұл жаңалық облыстағы ол сияқты 20 мыңнан астам ұстаздың үмітін үкіледі.

4-бет

АДАМ СЕНГІСІЗ СӘЙКЕСТІКТЕР

Кездейсоқтық болмайды, заңдылық бар дейді әдетте. Тарихта мәселен көптеген қызықты сәйкестіктер кездеседі. Солардың бірқатарын оқырман назарына ұсынайық.

4-бет

Облыс әкімінің есепті кездесуі

«Орталық атқарушы органдар басшыларының, әкімдердің, ұлттық жоғары оқу орындары ректорларының халыққа есеп беру кездесулерін өткізу туралы» 2016 жылғы 5 ақпандағы Қазақстан Республикасы Президентінің №190 Жарлығына сәйкес, облыс әкімі Қ.Е.Көшербаевтың 2018 жылғы 14 ақпан сағат 11.00-де Н.Бекежанов атындағы облыстық қазақ музыкалық драма театрында халық алдындағы есепті кездесуі өтеді.

Есепті кездесуге байланысты халықтың ұсыныстары, ескертулері мен пікірлерін жинақтайтын жәшіктер төмендегі мекен-жайларда орнатылған.

АРАЛ АУДАНЫ БОЙЫНША:

Аудан әкімі аппараты, Арал қаласы әкімінің аппараты, аудандық мәдениет үйінің ғимараттары.

ҚАЗАЛЫ АУДАНЫ БОЙЫНША:

Әйтеке би кенті мен Қазалы қаласы әкімі аппараттарының, «Қазпошта» АҚ аудандық бөлімшесі, Халыққа қызмет көрсету орталығы, Қазалы теміржол вокзалы, «Талап» автостанциясы, «Ырыс-Болашақ» базары, Қазалы қалалық мәдениет үйі ғимараттары.

ҚАРМАҚШЫ АУДАНЫ БОЙЫНША:

Жосалы кенті әкімінің аппараты, теміржол вокзалы, «Халық банк» АҚ аудандық бөлімшесі, «Қазпошта» АҚ аудандық бөлімшесі ғимараттары.

ЖАЛАҒАШ АУДАНЫ БОЙЫНША:

Аудан әкімінің аппараты, Жалағаш кенті әкімінің аппараты, аудандық мәдениет үйі, аудандық емхана, №202 орта мектеп ғимараттары.

СЫРДАРΙΑ АУДАНЫ БОЙЫНША:

Тереңөзек кенті әкімінің аппараты, аудандық мәдениет үйі, аудандық орталық аурухана, Сырдария аграрлы-техникалық колледжі, №35, №36, №210 және №131 орта мектептердің ғимараттары.

ШИЕЛІ АУДАНЫ БОЙЫНША:

Аудан әкімінің аппараты, Шиелі кенті әкімінің аппараты, Халыққа қызмет көрсету орталығы, «Халық банк» АҚ аудандық бөлімшесі, «Қазпошта» АҚ аудандық бөлімшесі, мемлекеттік кірістер басқармасы, теміржол вокзалы ғимараттары.

ЖАҢАҚОРҒАН АУДАНЫ БОЙЫНША:

Аудан әкімінің аппараты, Жаңақорған кенті әкімінің аппараты, Халыққа қызмет көрсету орталығы ғимараттары.

ҚЫЗЫЛОРДА ҚАЛАСЫ БОЙЫНША:

Теміржол вокзалы, автовокзал, әуежай, М.Ерәлиева атындағы мәдениет үйі, «Ақмешіт» гуманитарлық-техникалық институты, «Жайна», «Универсам», «SMALL», «Сырдария» сауда үйлері, «Жаңа базар» ғимараттары.

Ескертпе: Барлық аудандарда және Қызылорда қаласындағы ауылдық округтер мен кенттердегі әкімдердің аппараттарында халықтың ұсыныстары, ескертулері мен пікірлерін жинақтайтын жәшіктер орналасқан.

Тәуелсіздіктің ең алғашқы күnderiнен бастап Ұлт Көшбасшысы орта тапты дамыту жұмыссыздық, салық және әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету мәселелерін шешудің тікелей жолы екенін айтап келеді.

Соңғы бірнеше жылда бiз ШОҒ саласында қамтылғандар үлесін 22-ден 26 процентке жеткізе алдық. Өйтсе де бiздiң мақсатымыз 45-50 процент және бұл бағытта жұмыс жүргізіп келеміз. 2018 жылды аймақта «Жаппай кәсіпкерлікті дамыту жылы» деп жариялаймыз.

– *Қызылорда облысындағы күрiш өндiрiсi елiмiзге жақсы таныс. 2017 жылы бес облыс, оның ішінде Қызылорда облысы да бар, еттiң бұйерлiк аймағынан шықты. Сіздердiң азыршыларға бұл бағыт қызықты ма?*

– Күрiш өсiру аймақтың экономикалық, сонымен қатар, әсiресе экологиялық ерекшелiктерiне байланысты бiздiң облыстың АӨК-нiң маңызды бағыты болып қала бермек.

Экономикалық аспекттен бөлек, бiз күрiш өндiрiсiн дамыта отырып, топтырақтың тұздуанына жол бермеу мақсатын көздеiмiз. Бұның маңыздылығын, әсiресе, Ауыл шаруашылығы министрлігі түсiнуi және естен шығармауы тиіс.

Қырымбек КӨШЕРБАЕВ:

БІЗГЕ БІЛІМ МЕН БЕЙІМДІЛІКТІҢ ЖАН-ЖАҚТЫ ЖАҢАШЫЛДЫҒЫ КЕРЕК

Қазіргі күні бiз облыстық әкiмдiктiң Ахуалдық орталығында облыстың дамуын айқындайтын экономикалық көрсеткіштер бойынша нәтижелердi болжайтын математикалық-бағдарлама моделін енгізу бойынша жұмыс бастап жатырмыз. Атап айтқанда, күрiштiң өнiмдiлiгiн болжау, ал су шаруашылығы саласында су тасқыны жағдайларын рельефті модельдеу бағытында жұмыс жүргіздеміз.

Айтпақшы, 2016 жылы бiз күрiштiң өнiмдiлiгi бойынша рекордтық көрсеткішке қол жеткізсек, бытыр облыстың күрiш өсiру тарихында рекордтық көлемде – 500 мың тоннадан астам күрiш жинадық. 5 жылда жиналған күрiштiң жалпы көлемi, атап айтқанда, күрiштiң өнiмдiлiгi есебiнен 2 есе дерлік ұлғайды. Тек соңғы жылдың өзінде оның экспорты 45 процентке өсті. Бұл – тек күрiшшiлердiң ғана еңбегi емес, сонымен бiрге қызылордалық және қраснодарлық ғалымдардың да еңбегi. Бiз Иранға экспортқа шығару мақсатында ирандық күрiш сорттарын да өсiрудi бастадық.

Мал шаруашылығы дамыту бағытының маңыздылығы да бiз үшiн күрiштен кем емес. Соңғы жылдары бiз мақсатты түрде ауыл шаруашылығы кооперациясы арқылы ет бағытындағы мал шаруашылығын дамытып келеміз. Алғашқы кезекте азық-түлік мәселесі тұр. Ал буферлік аймақтан шығу бүгiнде бiзге алыс шетелдерге, атап айтқанда, БАӨ-ге және Иранға малды экспортқа шығаруға мүмкiндiк бердi. Болашақ – ет өнiмдерiн өңдеу саласында. Мұнан бөлек, бiз бақша өнiмдерi экспортын қайта жандандырдық. Тек соңғы жылдың өзінде бiздегi ауыл шаруашылығы өнiмдерi экспортты 48 проценттен аса өстi.

Айтпақшы, облыс тарихында бiрiншi рет ауыл шаруашылығы өнiмдерi нарығына кешендi маркетингті зерттеулер жүргiздiк және оны аграрлық сектордың мүмкiншiлiк әлеуетiне үйлестiрдiк. Нәтижесi бойынша АӨК-нi дамыту агрокартасын жасап шығардық, ол арқылы екi негiзгi мiндеттi: iшкi рынокты толтыратын АӨК секторларын жеделдетiп дамыту және экспортқа бағытталған өндiрiстi ұлғайту мәселесiн шешетiнi боламыз.

2020 жылға қарай ауыл шаруашылығы өнiмдерiнiң жалпы көлемi 2,4 есе, ал оның экспорт көлемi 5 есе артады деп жоспарлаудамыз.

Айта кету керек, көршiмiз Ресейдегi ауыл шаруашылығы өнiмдерiнiң экспорты бүгiнгi таида әскери өндiрiс тауарларынан экспорттынан асып түскен. АӨК-нiң бұлай дамуына бiзде де мүмкiндiк бар. Бiрақ, ол үшiн Қазақстанның агроэкторына тыныбстан тер төге беру керек. Мiне, осы тұста Нұрсұлтан Әбiшұлы Назарбаев айтқандай, бiзге агроөнеркәсiп кешенiн жедел алға басуына мүмкiншiлiк беретiн «ақылғы технологиялар» көмекке келуi тиіс.

1-бет

– *Қырымбек Елеуұлы, Қызылорда қаласында Сырдария өзенінің сол жағалауын игеру басталғанын білеміз, оның жоспарлары туралы айтып беріңізші. Қанша дегенмен, жаңа қаланың дүниесі келуіне әркім күз бола бермейді, ал ондай жағдайқарыпайқке кез келген адам бармайтынын білсіңіз...*

Пікірталас көп болды, дегенмен, 2017 жылы бiз құрылыс алаңына шықтық. Алдымен «Рухани жаңғыру» орталығының құрылысын бастадық. Ол 1925 жылы этносты «қазақ» деп атау туралы тарихи шешiм шығарылған Қазақ Орталық Ақтару Комитетi ғимаратының сызбалары бойынша салынуда. Бұл жерде, сондай-ақ, 320 орындық балабақшаның, «Болашақ» университетi кампусының, «Жастар ресурстық орталығының» құрылысы жүрiуде. Өрiне, сонымен қатар, бiздiң жастарымыз үшiн Неке сарайын да салатын боламыз.

Алең бастасы, бiз алғашқы 18 қоңқабаты түрғын үйлер құрылысын басталдық. Бұлар – тiптiк қорантар емес, бiздiң халқымыздың ұлттық салт-дәстүрiн, менталитетiн ескерiп, шығыс мөнiерiнде салынып жатқан түрғын үй кварталдары. Бiздiң халқымыз өте қоңақжай, қоңақ күткендi жақсы көрeмiз, өзiмiз де

«Қызылжарма» жерасты суына көшу Қызылорда қаласында ауысу сапасын 10 есе арттыруға мүмкіндік берді. Осы жылдары бiз тұрғындарды орталықтандырылған ауысумен қамтамасыз етудi 95 процентке жеткіздік. Бұл – елiмiздегi ең үздiк нәтижелердiң бiрi.

– *Қырымбек Елеуұлы, ТКШ бұл орасан зор көлемдегі инвестиция қажет ететін сала емес пе?!* Ал жемистің басым бөлігі дағдарыс кезеңінде атқарылған секілді. Бұл қаржылар қайдан келді?

– Өрiне, қаржы жетiспедi. Бұл жерде әдеттегiсiнше Мерфи заңы жұмыс iстей бастайды – бiр жұмысқа кiрiсе бастасан, одан бұрын атқарылып қоюы тиіс жұмыс табылып тұрады.

Республикалық бюджет ортайып бара жатқан тұста мемлекеттік қолдауға иек артуға бара алмадық. Ал проблеманы бәрiбiр шешу керек. Қиын жағдайдан мемлекеттік-жеке әрiптестiктi дамыту және Еуропалық қайта құру және даму банкiмен ынтымақтастық жасау арқылы шығуға

кеткен 34 әлеуметтік нысанды салып бітірдік.

Мектептердегі үш ауысыммен оқыту мәселесін мерзімінен бұрын шештік. 2013 жылдың басында саны 37 болып тұрған апатты мектептер мәселесіне өткен жылы нүкте қойдық.

2015 жылдың өзінде елімізде алғашқы болып «Балапан» бағдарламасын жүзеге асырып, 3 жастан 6 жасқа дейінгі балаларды мектепке дейінгі тәрбиенен қамтамасыз еттік. Бұл жағдайда, бiздегi балабақшалардың 71 процентi мемлекеттік-жеке әрiптестiк негiзінде жұмыс iстейдi. Бес жылда олардың саны 2 есе өстi.

Айта кету керек, МЖӨ негiзінде бiз қазiргi кезеңде кәсiптiк-техникалық бiлiм беру, денсаулық сақтау, көлік инфрақұрылымы салаларында және сол жағалау құрылысында елуден аса жоба бойынша жұмыс жүргіздеміз.

– *Сізді барлық жаңашылдықтың назы жекпатыңысы ретінде білгендіктен, дәл осы Қызылорда облысына зиянанау технологиялардың алаңы болуға*

Нақтылап айтқанда, ақпарат және сандық технология жаңа дәуірдің көмір-сутегіне айналуда. Қазақстан да өз кезегінде жаһандық технологиялық инновацияны жай ғана сырттан бақылаушы емес, нақты қатысушысы болуы керек.

Сол себепті бiз қазiр кадрлар дайындау жөнiнде «Microsoft» компаниясымен тығыз байланыста жұмыс iстеймiз. Одан бөлек, IT-технологиясын дамыту бойынша Қазандағы әрiптестерiмiзбен жақсы байланыс орнаттық. Олар бүгiнде осы сала бойынша ТМД елдерiнде қоңбашы ретiнде мойындалған. Бiз тiптi Татарстан президентi Рустам Миннихановпен қызылордалық студенттердi Қазанның жоғары оқу орындарында оқыту жөнiнде уағдаластыққа келдiк.

МНСиС-пен 3D баспа технологиясын қолдану арқылы машина жасау саласында жаңа материалдар мен технологияларды дайындау бойынша мәскеулік ғылыми-өндiрiстiк Инжинирингтік орталыққа ұқсас құрылымды Қызылорда қаласында құру жөнiнде келiсiм жүргiздеміз. Орталық базасында композиттік қосталар өндiру бойынша тәжiрiбелiк пирометаллургиялық желi енгiзу жоспарлануда. Мұнан бөлек, қаталылық «Huawei» компаниясымен, «Ақылды қала» технологиясын енгiзу бойынша ынтымақтастық жасау мүмкiндiгi талқылануда.

– *Оригіл жоспарлар екен! Ал кадрлар ие? Өйткені «кадрлар бәрін шешеді» емес пе?*

Бiздiң мектептердiң 452 түлегi бүгiнде Мәскеу мен Санкт-Петербургтің техникалық жоғары оқу орындарында Ресей Үкiметiнiң грантымен бiлiм алуда. Атап өту керек, осындай оқуды ұйымдастырған бiздiң облыс қана. Биыл жазда алғашқы 76 бітіруші түлекті күтіп отырмыз.

Ал 2018 жылдан бастап Ломоносов атындағы ММУ бiздiң жастарымыздың «Киберқауіпсіздік» және «Үдерістерді математикалық модельдеу» мамандықтары бойынша оқуына жыл сайын 20 гранттан бөліп тұратын болады. Сондай-ақ, «Сколково» Жаңа технологиялар орталығында де ынтымақтастық ету мүмкіндігі пайда болды.

Сонау 2013 жылдан бастап-ақ бірінғай аз қамтамасыз етілген және қопбалы отбасыларынан, әсіресе ауылдық жерлерден шыққан дарынды балаларды еліміздің жоғары және орта оқу орындарында оқытуға облыс әкімінің грантын беруді басталдық. Мұндай гранттарға 694 мектеп бітіруші ие болды. Бұл «Нағыз ұялар ауылда туып, қалада дүниеден өтеді» деген сөзді білдірсе керек.

Бiздiң 4000 баламыз «Серпін» бағдарламасы бойынша бiлiм алуда, 200-дей адам Президенттік «Болашақ» бағдарламасы бойынша оқыды.

– Оте дұрыс, бәрін де адам шешеді. Дәлірек айтқанда, олар қалай ойлайды, неіі арнайдылай, неңдей дүниеге ұмтылады. Бұл мағынада маған «ұлттардың стартап» құндылығын алға жылжыту идеясы ұнайды.

Технологиялардың дамуымен өндiрiстегi көптеген процестер автоматтандырылып және роботтандырылып, адамдардың қатысуы азайып келедi. Уақыт өте келе бiзестiң сервистік моделіне негiзделген шағын және орта кәсiпорындар бұл салада қозғаушы күшке айналады деп сенемiн. Ipi сериалық өндiрiстердi қолдану мүмкiн емес немесе тиімділік әкелмейтiн тұстарды шағын бизнес толтырады. Ол жаңа тауарларды немесе технологияларды құруға байланысты тәуекелге үлкен дайындықпен барады. Қазiргi өндiрiс алыптарының барлығы дерлік өздерiнiң жолдарын шағын дүниеден, «ғараждан» бастады деп айтуға болады.

Мәселен, Паккард гаражында құрылып, алғашқы инвестициясы 538 доллар болған «Hewlett-Packard» компаниясын алайық. Ал бүгiнде сол гараж, сол секiлдi Стив Джобс жұмысын бастаған гараж, немесе Google негiзiн жасаушылардың гаражы құндылықтарға айналған. Немесе барлық бөлшектерi қолдан жасалып, гаражда жиналған, бүгiнде аңызға айналған әйгілі «Harley-Davidson» мотоциклін алайық. Мысалы, карбюраторы ескi консерві банкісiнен жасалды, ал бензин көршi дәрiнанадан пинтпен сатып алынғып тұрды. Қазiргi күнi компания тек мотоциклдер ғана шығармайды, сонымен бiрге АКШ армиясының әскери бағыттағы тауарларға тапсырысын орындайды.

«Силикондық алқап» мәселен осылайша дүниеге келдi, барлық «единороттар» осылай бастады. Нольден бастады, бiрақ арманына сенiп бастады. Субидия немесе мемлекеттік бағдарламалар нәтижесінде дүниеге келген әлемдік брендтердi немесе жобаларды аяқ астынан есе түсiру қиын. Мықты идеялар мен жобалар оны қажет етпейдi. Олардың ДНК-сы басқа.

Олардың іргетасы – бiлiм мен бiлiктiлiктiң негiзінде әлемдi жақсы жағына өзгертуге ұмтылу.

Кәсiпкерлерге мемлекеттік қолдау шараларымен көмектесу әрiне керек, бiрақ жаңа ұрпақтың бiлiмiн жетiлдiру және тәрбиелеудiң маңыздылығы одан да жоғары.

Бүгiнде бүкiл әлем сандық технологияны менгерге бастағанда, бәсекеге қабiлеттi кадрлар дайындау – бiрiншi кезектегi мiндет. Бiзге бiлiм мен дағдының жаппай «аңгрейдi» керек. Өйткенi, бiздiң елiмiзде технологиялық кейiн қалу қаупi өте үлкен. Егер де бiз ХХI ғасырдың жаңа логикасын iске қоспасақ, үмiтсiз күйде артта қаламыз. Сондықтан да, бiлiм беру саласының барлық деңгейiнде, мектепке дейiнгi тәрбиеден жоғары оқу орнына дейiн жүйелi жұмысты енгiздеудiмiз.

Бiздiң мектептердiң 452 түлегi бүгiнде Мәскеу мен Санкт-Петербургтің техникалық жоғары оқу орындарында Ресей Үкiметiнiң грантымен бiлiм алуда. Атап өту керек, осындай оқуды ұйымдастырған бiздiң облыс қана. Биыл жазда алғашқы 76 бітіруші түлекті күтіп отырмыз.

Ал 2018 жылдан бастап Ломоносов атындағы ММУ бiздiң жастарымыздың «Киберқауіпсіздік» және «Үдерістерді математикалық модельдеу» мамандықтары бойынша оқуына жыл сайын 20 гранттан бөліп тұратын болады. Сондай-ақ, «Сколково» Жаңа технологиялар орталығында де ынтымақтастық ету мүмкіндігі пайда болды.

Сонау 2013 жылдан бастап-ақ бірінғай аз қамтамасыз етілген және қопбалы отбасыларынан, әсіресе ауылдық жерлерден шыққан дарынды балаларды еліміздің жоғары және орта оқу орындарында оқытуға облыс әкімінің грантын беруді басталдық. Мұндай гранттарға 694 мектеп бітіруші ие болды. Бұл «Нағыз ұялар ауылда туып, қалада дүниеден өтеді» деген сөзді білдірсе керек.

Бiздiң 4000 баламыз «Серпін» бағдарламасы бойынша бiлiм алуда, 200-дей адам Президенттік «Болашақ» бағдарламасы бойынша оқыды.

отырмыз. Осы жылдары 2 млн шаршы метрден астам тұрғынжай пайдалануға берілді. Сонымен қатар, 2017 жылы апатты үйлер мәселесін де шештік. Нәтижесінде соңғы жылдары тек облыс орталығында ғана жана 14 шағын аудан пайда болды.

Алдымызға қойып отырған тағы бір міндет – облыс тұрғындарын, әсіресе әлеуметтік көмекке мұқтаж жандарды қолжетімді басапанамен қамтамасыз ету. Сол себепті бiз үш жылға арналған «Орда» тұрғын үй құрылысы Жол картасын дайындадық.

Осы жылдары бiз облыс орталығы мен 7 аудан орталықтарының төртеуін газдандырдық. Байқонғы қаласын газдандыруды бастадық. Биылғы жылы тағы екі ауданды бастаймыз. Нәтижесінде бүгiнгi күнi облыс тұрғындарының 63 процентi табиғи газ пайдалану мүмкiндiгiне қол жеткізді. Бұл тек басы ғана.

бел байлады. Қазір жолаушы тасымалы жүйесін модернизациялау, сол секілді облыс орталығын жылумен, ауызумен, электр энергиясымен қамтамасыз ету жобалары бойынша бірге жұмыс жасаудамыз.

Айтпақшы, әлеуметтік саланың да шығыны аз емес. Мұнда да проблемалар жеткілікті. Сондықтан да, бізде әлеуметтік блок басымдылық ие. Тұрғындардың жан басына шаққанда әлеуметтік салаға бөлінетін шығын есебі жөнінен өзіміз бірнеше жыл бойы алғашқы орында келеді. Бұл, өрине, сонымен бірге, осы салада жинақталып қалған проблемаларға да байланысты.

Соңғы 5 жылда 180-нен аса әлеуметтік сала нысандарын пайдалануға бердік. Біз ақырында 2013 жылдың басында жинақталып қалған миллиардтаған қаржы қажет ететін, құрылысы ұзаққа созылып

барлық алғымарттар бар деп ойлаймыз. Жоспарларыңызбен бөлісеңіз...

Цифрландыру бұл енді кері айнамайтын үдеріс және оны біз күнделікті жер-жерде байқаудамыз. Цифрландыруға келеуін барлық дүние шифрландырылуы тиіс, әлеуметтік сала, өндіріс, ТКШ, агроөндіріс – барлығы бірдей.

Мемлекет баспасы барлық салада ақпараттық-технологиялық шешімдер енгізу жөнінде нақты тапсырма жүктеді. Өрiне, экономикаға қосымша күн деген түсінік бұрынғысынан маңызды екені түсінікті, алайда, бүгiнгi таида оны қалыптастыратын негiгi құрал сандық технология болуда.

Дәстүрлі экономикасы салыстырмалы түрде арбынын жүрісіне теңесек, цифрлық экономика Шаттл жылдамдығымен даму мүмкіндігін беруде.

Брифинг

ӘЛЕУМЕТТІК САЛА ӘРДАЙЫМ НАЗАРДА

Өткен жылы аймақта 88 кәсіпорын мен мекеме 1855 жұмысшы алдындағы 226 млн 100 мың теңге жалақы қарызын қайтарды. Өңірлік коммуникациялар орталығында болған брифингте облыс әкімінің орынбасары Қуанышбек Ысқақов бұл мәселенің қатаң бақылауда екенін нақтылады.

Заң талабын бұзғандарға 213 нұсқама беріліп, 6,6 млн теңге мөлшерінде әкімшілік айыппұл салынды. Соның 6,5 млн-ы өндірілді. Бүгінде жалақыға берешегі бар бірде-бір жұмыс беруші тіркелмеген. Облыс аумағында орналасқан 22 бірлескен компанияда 6813 адам жұмыс істейтін болса, соның 652-сі немесе 10,5 пайызы сырттан келген. Шетелдіктермен арада шиеленіс туындамауы үшін дағдарыс штабы, арнайы комиссиялар мен кәсіподақтар жұмыс істеп жатыр. Алпауат компаниялардағы жерлестеріміздің ахуалы – жергілікті биліктің жіті назарында.

– Қазіргі күні мұнай ұңғымаларынан алынып жатқан өнім құрамында су көп. Бұл мұнай өндіру

көлемінің едәуір төмендеуіне әсер етті. 2016-2017 жылдары Қызылордалағы мұнай компанияларында жұмыстан қысқарту жағдайлары болды. Осыдан кейін облыс әкімі бірнеше компания басшылығының «адамдардың жұмыс уақытын 8 сағаттан 5-6 сағатқа дейін азайтсақ та өздерін қысқартпаймыз» деген келісімін алды. Ал босап қалғандарды мәселе

реттелген кезде қайтадан жұмысқа алатын болып шешілді, – деді Қ.Ысқақов.

2017 жылдың ІІІ тоқсанында жұмыссыздық деңгейі 4,8 процентті құрады. Былтыр барлығы 23377 адам жұмыспен қамтылса, оның 13987-сі – тұрақты жұмысқа, 6323-і – жергілікті бюджет есебінен төленетін қоғамдық жұмыстарға, 1803-і – жастар

тәжірибесімен, 1244 адам әлеуметтік жұмыстарға орналасты. Мекемелер мен кәсіпорындарда тәжірибеден өткен 1800-ден астам жас маманның 21 проценті ғана сонда орныққан.

Облыс әкімінің орынбасары өзі жетекшілік ететін салалар бойынша өткен жылы атқарылған жұмыстар жайында айтып берді. Осы уақыт

ішінде өнеркәсіп кәсіпорындарында 773,2 млрд теңгенің өнімі өндірілді. Жетіл өнеркәсіп, мұнай өңдеу өнімдерін өндіру, резеңке және пластмасса бұйымдарын, металлургия өнеркәсібі көлемінің артуына байланысты өңдеу өнеркәсібіндегі өсім 4,6 процентке жетті.

Индустрияландыру бағдарламасы шеңберінде жалпы құны 37,6 млрд теңге болатын 284 жұмыс орнына лайықталған шыны зауыты мен екі окись молибден ұнтағын үш окись молибденге айналыңдыру жобалары жүзеге асырылды. 612,3 мың шаршы метр тұрғын үй пайдалануға берілді. Ауыл шаруашылығы бағытында 86,1 млрд теңгенің өнімі өндірілді. Мемлекеттік бюджетке 104 672,4 млн теңге салық және басқа да міндетті төлемдер түсті, – деді Қ.Ысқақов.

Бүгінде жергілікті бюджеттің 60 проценттен астамы әлеуметтік салаларға бағытталған. Өткен жылы соның 2 млрд 800 млн теңгесі мүмкіндігі шектеулі азаматтарға тиісті жәрдемақы есебінде берілді. Соңғы статистикаға сәйкес облыс бойынша осы санаттағы адамдар саны 29 мыңнан асады.

Назәрке САНИЯЗОВА, «Сыр бойы».

Қызылорда облысының ауыл шаруашылығы басқармасы облыстық бюджеттің №019 бағдарламасына сәйкес агроөнеркәсіптік кешен саласында инновациялық жобаларды іріктеу жөнінде 2018 жылға арналған конкурс өткізеді

Хабарландыру: Қызылорда облысының ауыл шаруашылығы басқармасы облыстық №019 бағдарламасына сәйкес агроөнеркәсіптік кешен саласында инновациялық жобаларды іріктеу жөнінде 2018 жылға арналған конкурс өткізеді.

Конкурсқа құжаттар мынада көрсетілген қабылданады: Қызылорда облысы, Қызылорда қаласы, Бейбарыс сұттан көшесі №/8, №212 кабинет.

Анықтама телефоны: 8(7242) 60-54-50.

Конкурс құжаттарын қабылдау мерзімі 08.02.2018 ж. – 09.03.2018 ж. аралығында.

Конкурс құжаттарын қабылдаушы <http://www.e-kz.gov.kz/jorda.gov.kz> сайтыннан немесе жоғарыда көрсетілген мекен-жайдан алуға болады.

Қызылорда облысы әкімдігінің 2013 жылғы «11» көпестігі №275 қаулысымен бекітілген

Қызылорда облысының агроөнеркәсіптік кешен саласында инновациялық жобаларды іріктеу ұйымдастыру қағидасы

1. Жалпы ережелер

- Қызылорда облысының агроөнеркәсіптік кешен саласында инновациялық жобаларды іріктеу ұйымдастыру қағидасы (бұдан әрі – Қағида) «Агроөнеркәсіптік кешенді және ауылдық аудандарды дамытуға мемлекеттік реттеу туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 8 шілдедегі Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес әзірленді және оларды облыстық бюджет қаражаты есебінен енгізу мен тарту үшін Қызылорда облысының агроөнеркәсіптік кешені (бұдан әрі – облыс АӨК) саласындағы инновациялық жобаларды іріктеу ұйымдастыру тәртібі белгітеледі.
- Осы Қағидада мынадай негізгі ұғымдар қолданылады:
 - а) агроөнеркәсіптік кешен – ауыл шаруашылығы, балық шаруашылығы өнімдерін өндіріп, айындауды, өсіруді, тасымалдауды, қайта өңдеуді және өткізуді, сондай-ақ тамақ өнеркәсібін, оларды қайтап заманға техникалық, технологиялық бағыттап, ақпаратты және қызмет көрсетумен қамтамасыз ететін іс-ісін өндірістер мен қызмет салаларын, ветеринариялық-санитариялық және фитосанитариялық қызметін, ғылыми қамтамасыз ету мен кадрлар даярлауды қамтитын экономика салаларының жиынтығы;
 - б) агроөнеркәсіптік кешен субъектілері – агроөнеркәсіптік кешенде қызметін жүзеге асыратын және және заңды тұлғалар;
 - в) бюджеттік бағдарламаның мақсаты – Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте облыстың АӨК инновациялық тәжірибесін тарту және енгізу бойынша бюджеттік бағдарламаға әкелілетін ету жөніндегі функциялар жүзегеніп жергілікті атқарушы органдар «Қызылорда облысының ауыл шаруашылығы басқармасы» мемлекеттік мекемесі;
 - г) инновация – экономикалық тиімділікті арттыру мақсатында, экологиялық қауіпсіздікті ескере отырып, жаңа немесе жаңашарлап өндірістер, технологиялар, тауарлар, жазмалар мен қызметтер техникалық, өндірістік, әкімшілік, коммерциялық сипаттағы ұйымдастырушылық шешімдер, сондай-ақ оған де қолмақ пайдалы бар нәтиже түрінде іс жүзінде асырылған және және (немесе) заңды тұлғалар қызметінің нәтижесі;
 - д) өтім – инвестициялық жобаларды іріктеп алу жөніндегі конкурста қатысуға өтімін берген және немесе заңды тұлғалар.

2. Инновациялық жобаларды іріктеу шарттары

- Инновациялық жобаларды іріктеу өтініштерін жарияламада жүзеге асырылады және агроөнеркәсіптік кешенің мынадай салалық бағыттары бойынша жүргізіледі: өсімдік шаруашылығы және өсімшілік (оның ішінде өсімдіктерді қорғау және өсімдіктер қорғауы) талпынуы;
- ауыл шаруашылығы және ветеринария; ауыл шаруашылығын механизациялау; ауыл шаруашылығын дамытуға техникалық жабдықтау және өндіріс және тарту; ауыл шаруашылық өнімін өндіру үдерістерін жетілдіру;
- су ресурстарын тиімді жұртудың технологиялық әдістерін енгізу және тарту;
- облыстың АӨК және мекендеріндегі енгізу және тарту пайдаланылатын инженерлік нысандардың немесе техникалық жүйелерін конструкцияларды көбітеу (конструкторлық жұмыстар);
- ғылыми және инновациялық технологиялардың тәжірибелік үлгілерін (жаңадан жасалған қағидадық өзгешеліктері бар бірегей моделдерді) енгізу және тарту;
- Қызылорда облысының табиғи-климаттық, топырақ жағдайына байланысты ауыл шаруашылығы дақылдарының жаңа сорттарын өсіру, енгізу және тарту.
- Жұмысты бағалау келесі іс-шараларды орындау бойынша жүзеге асырылады:
 - 1) ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың (бұдан әрі – ГТЗК) нәтижелерін өндіріске енгізу; анық шешімдерді енгізу үшін ғылыми шығармалардың сатып алуына ғылыми-әдістемелік сүйемелдеу жөнінде кенес беру қызметтері;
 - 2) облыстың АӨК субъектілерінің немесе ғылыми, тәжірибелік және өзге де атқарып қала ұйымдарының өндірістік басшына егістік құлдары ғылыми-практикалық семинар-жұмыстарды өткізуге;
 - 3) ГТЗК тәжірибесін және алынған нәтижелерін тарту (түсу) кесер, брешшарлар, бүксетер әзірлеу және шығару бейнематериалдарын дайындау).

3. Инновациялық жобаларды іріктеу тәртібі

- Инновациялық жобаларды іріктеуді бюджеттік бағдарламаның әкімсімі конкурстық негізде жүргізеді.
- Құрамына ауыл шаруашылығына жетекшілік ететін облыс әкімінің орын- басары, облыстық бюджеттік қаржылардан шығатын облыстың орындарының өкілдері, жергілікті өкілді органдар, ғылым және қоғамдық бірлестіктері енгізілген инновациялық жобаларды іріктеу жөніндегі конкурстық комитет (бұдан әрі – Комитет) облыс әкімінің өкілімен құрылады.
- Комитеттің жұмыс органы бюджеттік бағдарламаның әкімсімі болып табылады. Бюджеттік бағдарламаның әкімсімі мемлекет басшысы және облыс әкімінің интернет-ресурсында және және орыс тіліндегі конкурс өткізуге дейін 30 (отыз) күнтізбелік күннен кешігірмей конкурс өтетін туралы хабарландыруды орналастырады.
- Алғашқы конкурс туралы хабарландыруды мынадай мәліметтер болуы тиіс:
 - 1) конкурста қатысуға өтінішті қабылдау мерзімі және орны;
 - 2) конкурста қатысуға берілетін өтінімге қоса ұсынылатын қажетті құжаттардың тізібесі, оларды ресімдеу талаптары;
 - 3) іріктеу жүргізілетін инновациялық жобалардың басым бағыттарының атаулары.
- Өтініш беруші инновациялық жобаны енгізу жөніндегі өтінімді бюджеттік бағдарламаның әкімсіміне жарияланған хабарландыруда белгіленген мерзімде және осы Қағидадың 1-қосымшасына сәйкес нысанда береді.
- Өтініш беруші өтінімге, оның ақпаратшыллығын болігі ретінде мынадай құжаттарды қоса береді:
 - 1) осы Қағидадың 2-қосымшасына сәйкес инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспарына түсінірме жазба;
 - 2) осы Қағидадың 4-қосымшасына сәйкес өтініш берушімен әзірленген инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шаралардың шығыс сметасы;
 - 4) атқарып сипаттағы инновациялық технологияларды енгізу және тарту үшін

- қажетті ғылыми-техникалық және материалдық-өндірістік бағаға құқық белгіленіпті құжаттардың нотаарында қуалаңдырылған көшірмесі;
- конкурсқа қатысуға өтінімдерді қабылдау уақытының аяқталуының алдындағы бір айдан бұрын емес берілетін үш айдан астам (үштен мерзім Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ұзартылған жағдайларда қосылған) салық берешетінің және милдетті зейнетақы жарналары, милдетті зейіткі зейнетақы жарналары мен әлеуметтік аударымдары бойынша берешетінің жөк екені туралы не бір теңгеден кем салық берешетінің және милдетті зейнетақы жарналары, милдетті зейіткі зейнетақы жарналары мен әлеуметтік аударымдары бойынша берешетінің бар екені туралы тиісті салық органының белгіленген нысандағы анықтамасының түпнұсқасы;
 - өтінім берушіге қызмет көрсетілетін банкінің немесе банк филиалының қолы және мөрі бар өтінім берушінің Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі басқармасының қулаңсымен белгіленген Есімінің дөңгелегі банкіменшігі және интелектуал компаниялардағы бухгалтерлік есеп шоттарының Үлгі жоспарына сәйкес банкі немесе банк филиалының алдындағы милдеттемелерін барлық түрлері бойынша анықтама беріп отыратын аялындағы үш айдан астам соғатын мерзімі өткен берешетін жастығы туралы анықтаманың түпнұсқасы (егер өтінім беруші өкілші дөңгелегі бірнеше банкінің немесе филиалдары, сондай-ақ шетелдік банкінің клиенті болып табылса, осы анықтама осындай банкілердің аралығынан ұсынылады); Анықтама конкурста қатысуға өтінімдерді қабылдау уақытының аяқталуының алдындағы бір айдың ішінде берілуі тиіс;
 - лицензиялар не электрондық құжаттық қағаз көшірмесі түріндегі лицензияның және (немесе) патенттерін, куәліктерін, сертификаттарын, рұқсаттарын, өтінім берушінің атқарып бейітуді ғылыми, ғылыми-техникалық және инновациялық салаларда жұмыстар орындауға біліктілік талғаштарын растайтын басқа да құжаттардың нотаарында қуалаңдырылған көшірмесі;
 - заңды тұлғалар үшін қосымша:
 - заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы куәліктің* немесе анықтаманың нотаарында қуалаңдырылған көшірмесі. Егер заңды тұлға қызметін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте белгіленген Үлгілік жарғының, уставының, саясатының, қорытынды жасаушы органының шешімі туралы өтінішін нотаарында қуалаңдырылған көшірмесі.

- Ескерту: *Қазақстан Республикасының кеңіріп анықталмақ әкістеріне заңды тұлғалары және мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдерінің есетік тіркеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2012 жылғы 24 «түсініктемесінде» Қазақстан Республикасының Заңы қолданысқа енгізілгенге дейін берілген заңды тұлғаның (филиалы, өкілдігі) мемлекеттік (есеттік) тіркеу (қайта тіркеу) туралы куәлігі заңды тұлғаның қызметі тоқтатылғанға дейін жарамды болып табылады.
- жеке тұлғалар үшін қосымша:
 - жеке куәлігінің нотаарында қуалаңдырылған көшірмесі.
 - Өтінім және қоса беріп қуалаңдырылған тібісі көрсетіле отырып, барлық құжаттар бір пәнаге жинақталып, парактары нөмірленіп, тігіліп, мөр басылғып, осы Қағида мен оның қосымшаларының талаптарына сәйкес ресімделген болуы тиіс.
 - Өтінім беруші беріп қуалаңдырып, басқармаға тапсырып, есептеулерін, негіздемелерін толықтығы мен дұрыстығын қамтамасыз етеді.
 - Өтінімдерді қабылдау мерзімі өткен соң бюджеттік бағдарламаның әкімсімі 5 (бес) жұмыс күні ішінде өтініштерді және өтініштерді қабылдау жүргізеді.
 - Алынған а іріктеу мына критерий бойынша жүргізіледі:
 - 1) өтінім беруші материалдарының осы Қағидадағы талаптарына сәйкестігі;
 - 2) өкілдік және облыстық АӨК және облыстық АӨК-де әрі қарай қалыптасуы;
 - 4) Өтінімдерді алдымен ара іріктеуден өткен өтінім иелеріне, 3 (үш) жұмыс күні ішінде алдың-ала іріктеу қорытындысы немесе көрсетілген себепке байланысты өтініштер кері қайтару туралы заңды хабарландыру.
 - 15. Өтінім мына жағдайда кері қайтарылмақ:
 - 1) өтінім беруші ақпараттарды толық ұсыныса немесе өтінім құжаттары осы Қағидадағы талаптарына сәй жетпейді;
 - 2) жөбе іс әсиратылып орын тиісті облыстан тыс жерге орналасқан жағдайда;
 - 3) өтінім жасалған бюджеттік бағдарлама шаралары осы өтініш АӨК дамытуың басшысының қолымен қолмақ болмақ;
 - 4) өтінім беруші бұрын бюджеттік бағдарлама шеңберінде қаржы алып, барлық бюджеттік бағдарламаның шараларын іске асыру барысы қамтамасыз емес деп табылса.

- Осы Қағидадағы талаптарына сәйкес келетін өтінімдер бойынша бюджеттік бағдарламаның әкімсімі кешенді қорытынды шығарады, соның от Комиссияның қаруына беріледі. Комиссия өтініштерден өткен жобалар бойынша өтінімдерді кешенді бағалау жүргізуді қамтамасыз етеді.
- Комиссия кешенді бағалауды мына өлшемдер бойынша жүргізеді:
 - 1) жобаның технологиялық, экономикалық және техникалық жүзеге асыруы және оны облыстың АӨК-те енгізу мен тартуға дайындық деңгейі;
 - 2) инновациялық жөбе қаржыларының ітерілуіне етпей-етейлік қуырып қарындылығы және мекендеріндегі енгізу және тарту пайдаланылатын инженерлік нысандардың немесе техникалық жүйелерін конструкцияларды көбітеу (конструкторлық жұмыстар);
 - 3) инновациялық жобаның орындалу үшін жабдықтау, инфрақұрылымның және ресурстарының болуы;
 - 4) инновациялық жобаның басшысы қабылділетін;
 - 5) инновациялық жобаның экономикалық максатқа лайықтылығы.
- Өтінімді кешенді бағалау жүргізу барысында комиссия өтінім берушілерден түсініктемесі беретін жауаптар сұрап, бағалауды сапалы жүргізуді қамтамасыз етеді. Максатқа жетіп қалмақ және тиісті біліктілікті басқа мамандарды тартуға құқылы.
- Өтінімді кешенді бағалау және іріктеу 10 (он) жұмыс күні ішінде жүргізіледі.
- Өтінімдерді қару қорытындысы бойынша Комиссия инновациялық жобаны жергілікті бюджет қаражаты есебінен қаржыландыру немесе оны қаржыландыруды бас тарту туралы ұсыныстар шығарады. Комиссия ұсыныстарды комиссия отырысының қаттамасымен ресімдейді.
- Комиссия отырыстары оның құрамынағы жалға санының есіден үш бөлігі қатысқанға заңды деп есептеледі. Комиссияның шешімі анық дауыс беріп қабылданады және егер оған Комиссия мүшелерінің жалға санының көпшілігі дауыс берсе, қабылданып деп есептеледі. Дауыстар тең түскен жағдайда Комиссия торағасының дауыс шешуші болып табылады.
- Егер Комиссия мүшелерінің бір қабылданған шешіміне келіспесе және хаттамға көп қолмақ, ол өзінің келіспесі себептерін жазбауға түрде байланып, ол Комиссия отырысының қаттамасына қосылады.
- Комиссияның ұсынысы негізінде бюджеттік бағдарламаның әкімсімі оның отырысының қаттамасына көп қолыған күнінен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде бюджеттік бағдарлама шеңберінде инновациялық жобаны жергілікті бюджет қаражаты есебінен қаржыландыру немесе оны қаржыландыруды бас тарту туралы шешім қабылдайды.
- Инновациялық жобаны қаржыландыру туралы шешім қабылданған сәттен бастап бюджеттік бағдарламаның әкімсімі 7 (жеті) жұмыс күні ішінде конкурс қорытындысы бойынша жеңімпаз деп анықталған өтінім берушімен белгіленген жобаны енгізу және тарту бойынша шарт жасайды.
- Инновациялық жобаны қаржыландыруға берілген бюджет қаражаты бөлінген шығындар сметасында қарастырылған мақсаттарға пайдаланылған жағдайда жергілікті бюджетке толық қайтаруға жатпай.

Қызылорда облысының агроөнеркәсіптік кешен саласындағы инновациялық жобаларды іріктеу ұйымдастыру қағидасына

Инновациялық жобаны енгізу жөніндегі өтінім											
1.	Тіркеу нөмірі және күні (бюджеттік бағдарлама әкімшісінің қызметкерлері тоғытарды)										
2.	Инновациялық жобаның атауы										
3.	Өтінімді агроөнеркәсіптік кешенінде инновациялық тәжірибесін енгізу және тарту саласы (кіші саласы)										

4.	Инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шаралардың қысқаша сипаттамасы (жобаның негізгі мақсаттарын және мақсат, жоба нәтижелерінің нақты қолданылуын, осыған ұқсас жобаларды іске асыруға қатысу тәжірибесін көрсету)	
5.	Жобаның уақыты (айлармен есептенгенде)	
6.	Жобаның басталу және аяқталу күні	
7.	Сұралатын қарамақ қосымса (ғана)	
8.	Өтінім берушінің Т.А.Ө. немесе (атауы), мекенжайы, телефоны/факсы, электрондық пошталық мекенжайы	
9.	Инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шараларды іске асыруға қатысатын агроөнеркәсіптік кешені субъектілерінің атауы, мекен-жайы, телефоны/факсы, электрондық пошталық мекенжайы	

Қызылорда облысының агроөнеркәсіптік кешен саласындағы инновациялық жобаларды іріктеу ұйымдастыру қағидасына 2-қосымша

Инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспары

Қызмет түрлері	1-тоқсан	2-тоқсан	3-тоқсан	4-тоқсан
1				
2				
3				

Қызылорда облысының агроөнеркәсіптік кешен саласындағы инновациялық жобаларды іріктеу ұйымдастыру қағидасына 3-қосымша

Инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспарына түсінірме жазба

- Инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шаралардың атаулары.
- Іс-шараларды іске асыру орны: елді мекен.
- Инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шаралардың мақсаты және міндеттері. Күтілетін нәтижелерін қысқаша сипаттамасы.
- Өтінім берушінің толық атауы; өтінім берушінің негізгі қызметінің сипаттамасы;
- Өкілдік және облыстық АӨК және облыстық АӨК-де әрі қарай қалыптасуы; өтінім берушінің нәтижесі туралы (түйдіңдемесі) және біліктілігін растайтын құжатты қоса беріле отырып.
- Өндірістің осы бұйымдарында проблемалары, осы проблемаға бағытталған іс-шараларды қорсету отырып, инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шараларды негіздеу. Іс-шараларды іске асырудың мынадайлығы мен қажеттілігін, олардың өмір агроөнеркәсіп кешенінің технологиялық даму деңгейіне және еңбек өнімділігіне пайдалы екендігі.
- Инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шараларды іске асыру мақсатына көрсетілген негізгі тауарлар, жұмыс, қызметтер тізібесі, олардың сипаттамасы, өндіріске қолдану үшін, жобаны орындау барысында сапалық өткізіп, көрсету үшін ұсынылатын нақты шешімдер және технологиялар, нақты шаруашылық, аудан және облыс экономикасы үшін практикалық мәнін бағалау. Мамандық, ұзақтығын, күтілетін нәтижелерін, ресурстардың қажеттілігін, оның ішінде инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспары іске асыруға қатысушы агроөнеркәсіп кешені субъектілерінің басшысы ғылыми әзірленгенді (технологияларды) енгізу және тарту бойынша ғылыми-зерттеу зиясымен қорсету қажет.
- Нәтижелілік: инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шараларды іске асыру нәтижелерін сәй мен сана көрсеткіштері. Көрсеткіштерде агроөнеркәсіптік кешен субъектілері мен облыс экономикасының еңбек өнімділігі және өндіріс тиімділігі жасқаруға пайдалы бағалай отырып, жоспарланған нәтижелер туралы ақпарат қамтылуы тиіс.
- Инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шаралар жоспары іске асырудың экономикалық тиімділігін бірың қолданылған технологиялармен салыстырып қорсету, облыстың атқарып өнеркәсіп кешені дамуы, атқарып қаржылағы ақуал тұрғысында іс-шаралық максаттың тиімділігіне негіздеу қажет.
- Экологиялық бағалауда ұсынылып отырған технологиялардың қоршаған ортаға және облыстың табиғат ресурстарына пайдалы бағалау болуы тиіс (он мысал, қылқасы немесе кері мысал). Кері мысал болған жағдайда, мүлділ мысалдан зардабын азайту үшін қандай әрекеттер қолданылатынын қорсету қажет.
- Түсініктер: инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шараларды табыстан аяқтау үшін негізгі түсініктер және осы түсініктерден өту бойынша шаралар.
- Жобаның тиімділікке қабылділетін: инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шаралар қатысушы агроөнеркәсіп кешені субъектілерінің өндірісін қаржыландыру ақпаратшылдығын қайтп тұрталындағы қамтамасыз ету үшін қабылданған шараларды іс-шаралар қажеті.

Қызылорда облысының агроөнеркәсіптік кешен саласындағы инновациялық жобаларды іріктеу ұйымдастыру қағидасына 4-қосымша

Инновациялық жобаны енгізу жөніндегі іс-шаралардың шығыс сметасы

мың теңге																
№	Шығыстардың бағдары*	Өлшем бірлігі	Бағасы	Құны	оның ішінде айлар бойынша											
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Еңбексіз															
1.1.																
1.2.																
2.	Іссапар шығыстары															
2.1.																
2.2.																
3.	Тікелей шығыстар															
3.1.																
3.2.																
4.	Үстеме шығыстар															
Жыны:																

«Қызылорда облыстық ішкі саясат басқармасы» мемлекеттік мекемесі басшылығының және және заңды тұлғалардың өкілдерін қабылдау кестесі

Азаматтарды қабылдау және олардың өтініштерін қараудың тәртібі Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 12 қаңтардағы № 221 «Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы» ҚР Заңына сәйкес жүзеге асырылады.

№	А.Т.Ә.	Лауазымы	Қабылдау күні мен уақыты	Мемлекеттік органның орналасқан жері	Байланыс телефоны
1	Қайруллаев Айдын Бөксейбайұлы	Басқарма басшысы	Сәрсенбі 16.00-18.00	Қызылорда қаласы, Бейбарыс сұттан көшесі, құрылыс 1	60-53-16
2	-	Басқарма басшысының орынбасары	Бейсенбі 16.00-18.00		60-53-27
3	Ебосын Қаракөз Қожақызы	Басқарма басшысының орынбасары	Бейсенбі 16.00-18.00		60-53-17
4	Исманова Гаухар Бақытжанқызы	Басқарма басшысының орынбасары	Сейсенбі 16.00-18.00		60-53-09

Азаматтарды қабылдау және олардың өтініштерін қарау мәселелері бойынша ақпаратты алуда азаматтарға мүмкіндік беретін байланыс телефондары, азаматтарды қабылдау, қабылдау уақыты, сондай-ақ қабылдауға жазылу тәртібі жүргізілетін мекен-жай:

- Жеке қабылдауға жазылу «Облыстық мекемелер үйі» ғимаратында №309 бөлмеде жүргізіледі. Тел. 8 (7242) 60-53-19, факс. 8 (7242) 60-53-19.
- Қазақстан Республикасы, Қызылорда қаласы, Бейбарыс сұттан көшесі, құрылыс 1, «Облыстық мекемелер үйі», индекс 120003.
- Қабылдау мына мекен-жай бойынша: 120003, Қазақстан Республикасы, Қызылорда қаласы, Бейбарыс сұттан көшесі №/8, «Облыстық мекемелер үйі», №309.
- Азаматтарды қабылдауды ұйымдастыру және азаматтар мен ұйымдардың өтініштерін қарауды қамтамасыз ету қызметіне өтетін тұлға: әкімшілік және персоналды басқару бөлімінің әдіскері Абдраманова Гүлнұр Шамшидіқызы, тел: 60-53-19.

СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ

«Қызылорда облыстық ішкі саясат басқармасы» мемлекеттік мекемесінің мемлекеттік қызметшілерінің «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-Ұ ҚР Заңы, «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы №416-Ұ ҚР Заңы және Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің әдеп кодексі (Мемлекеттік қызметшілердің қызметтік әдеп қағидалары) талаптарын бұзу фактілерін орын алған жағдайда 8 (7242) 60-53-20 «

Елбасы Жолдауы: ҚАЙ САЛАҒА ДА ҚОЛДАУ КӨП

1-бөт – Болашақ ұстаз да, дәрігер де, инженер де, ұстаздың алдынан өтеді. Сондықтан Елбасының еңбекқақымызды көбейту туралы тапсырмасы қастерлі де қадірлі мамандықтың қоғамдағы мәртебесін көтеріп, мерейімізді асырды, – дейді З.Мәди.

30-50 проценттік үстемескі маманның біліктілігі мен жұмыс өтіліне қарай қосылады. Ал біліктілік деңгейі Ұлттық бірыңғай біліктілік тестілеуінің нәтижесі арқылы анықталады. Білім беруің жаңартылған мазмұнына көшкен 1, 2, 5, 7 сынып педагогтарының айлығы осы қаңтардан бастап көбейеді. Алдағы оқу жылында кезек – 3, 6, 8 сынып, 2019 жылдың 1 қыркүйегінде – 4, 9, 10 сынып, одан кейінгі оқу жылында 11 сынып ұстаздарының әмияны толығы түседі. Жаңартылған мазмұн деп отырғанымыз – халықаралық стандарттарға сәйкес келетін және Назарбаев зияткерлік мектептерінде бейімделуден өткен заманауи оқу бағдарламалары. Облыстық білім басқармасының мәліметінше, аталған бағдарлама аясында аймақта 2016 жылы – 3,5 мыңдай, былтыр 4,5 мыңға жуық мұғалім біліктілігін арттырды. Быыл тағы 4 мыңнан астам адам арнайы курстарда оқиды.

Еңбекқақының қалай өзгеретіні жайында Білім және ғылым вице-министрі Бибігүл Асылпова жұырда Үкімет үйінде өткен баспасөз мәслихатында тарқатып айтып берді. Белгілі болғандай, 15 жылдық еңбек өтілі бар І санаттағы қала педагогының жалақысына – 24 мың, ауыл мұғалімінікіне 25860 теңге қосылады. Қазіргі күні үшжылдық өтілі бар, еш санаты жоқ мамандардың лауазымдық жалақысы – 56 мың теңге. Одан бөлек, дәптер тексергені, кабинетке жетекшілік еткені үшін 22 мың алады. Жаңартылған мазмұн жағдайында қала деңгейінде – 16 мың, ауыл деңгейінде 21 мың теңге қосылады.

– Осылайша үшжылдық өтілі бар, санаты жоқ қала мұғалімдері – 96 мың теңге, ауыл ұстаздары 115 мың теңге алатын болады. 25 жыл еңбек еткен жоғары санатты мұғалімдер қазір 83 мың алып жүрсе, оған 25 мың теңге көлемінде үстемескі, жаңартылған білім беру бағдарламасы бойынша тағы 24 мың теңге қосылады. Сөйтіп, жалпы жалақы 133 мың теңге шамасында болады, – деді Б.Асылпова.

Ұлттық біліктілік сынағын сәтті аяқтаған мұғалімдердің айлығы 20-50 процентке дейін көтеріледі. Мысалы, бір саты жоғарылаған 15 жылдық еңбек өтілі бар І санаттағы қала мұғалімінің еңбекқақысына – 28 мың, ауыл мұғалімінің жалақысына 36 мың теңге қосылады. Осы күні елімізде 300 мыңнан астам педагог бар болса, соның 70 проценті быылдан бастап бұрынғыдан артығырақ жалақы алуы тиіс.

«Зейнеткерлікке қашан шығамын?»

Бұл сұрақ зейнет жасына жақындап қалған көп әйелдің көкейінде жүр. Өйткені, быылдан бастап жүйеде, заңда өзгеріс бар. Соған сәйкес 2018-2027 жылдар аралығында әр жыл сайын алты айдан қосылып, әйелдердің зейнеткерлік жасы он жылда 63-ке жетеді.

Осы жылдың алғашқы жартысында 58-ге толатын адамдар жұмыста тағы жарты жыл кідіруге мәжбүр. Егер ол 1960 жылы 5 қаңтарда туған болса, зейнеткерлікке 5 шілдеде шығады. Зейнет жасына 2017 жылы 10 қарашада толып, бірақ 31 желтоқсанға дейін зейнетақы төлемін тағайындау жөнінде өтініш беріп үлгермесе де солай. Зейнеткерлік жасты кезек-кезекімен өткізу тәртібі мынадай:

Жыл	Зейнеткерлік жасы	Туған жылы, айы
2018 жылғы 1 қаңтар	58 жас 6 ай	1960 жылғы 1 қаңтар мен 1960 жылғы 30 маусым аралығы
2019 жылғы 1 қаңтар	59 жас	1960 жылғы 1 шілде мен 1960 жылғы 31 желтоқсан аралығы
2020 жылғы 1 қаңтар	59 жас 6 ай	1961 жылғы қаңтар мен 1961 жылғы 30 маусым аралығы
2021 жылғы 1 қаңтар	60 жас	1961 жылғы 1 шілде мен 1961 жылғы 31 желтоқсан аралығы
2022 жылғы 1 қаңтар	60 жас 6 ай	1962 жылғы 1 қаңтар мен 1962 жылғы 30 маусым аралығы
2023 жылғы 1 қаңтар	61 жас	1962 жылғы 1 шілде мен 1962 жылғы 31 желтоқсан аралығы
2024 жылғы 1 қаңтар	61 жас 6 ай	1963 жылғы 1 қаңтар мен 1963 жылғы 30 маусым аралығы
2025 жылғы 1 қаңтар	62 жас	1963 жылғы 1 шілде мен 1963 жылғы 31 желтоқсан аралығы
2026 жылғы 1 қаңтар	62 жас 6 ай	1964 жылғы 1 қаңтар мен 1964 жылғы 30 маусым аралығы
2027 жылғы 1 қаңтар	63 жас	1964 жылғы 1 шілде мен 1964 жылғы 31 желтоқсан аралығы

Алты ай қосылмайтын санаттар бар. Ол жөнінде «Азаматтарға арналған үкімет» МК коммерциялық емес АҚ филиалы «Әлеуметтік төлемдерді ведомстворалық есептеу орталығы» департаментінің директоры Салхадин Мырзабеков әңгімелеп берді.

Аталған өзгерістің зейнеткерлікке ерте шығуға жеңілдіт бар әйелдерге қатысы жоқ. Мысалы, бес және одан көп бала туған немесе асырап алған және оларды сегіз жасқа дейін тәрбиелеген әйелдер 53 жасқа толғанда жасы

бойынша зейнетақы алуға құқылы. 1949 жылғы 29 тамыз бен 1963 жылғы 5 шілде аралығында радиациялық қауіпті аймақтарда кем дегенде 5 жыл тұрған азаматшаларға 45 жасқа толғанда жасы бойынша зейнетақы тағайындалады, – дейді С.Мырзабеков.

Зейнеткерлерге майдай жаққан жаналық ынтымақты зейнетақының – 8, базалық зейнетақының 6 процентке өсетіні болды. Осылайша орташа зейнетақы 71 мыңның үстіне шықты. Ал жоғары зейнетақы 98 мыңнан асады.

Қамқоршыларға қолдау

Жолдауда Президент биылғы шілдеден бастап кемелетке толған, бала кезінен бірінші топтағы мүгедектерді бағып отырған ата-аналар үшін қосымша мемлекеттік жәрдемақы енгізуді де тапсырды.

«Бір ең төменгі күнкөріс деңгейінен кем емес мұндай жәрдемақыны шамамен 14 мың отбасы ай сайын алады. 2018 жылы осы мақсатқа 3 миллиард теңгеге дейін қаржы қажет болады», – делінген Жолдауда. Еңбек және әлеуметтік қорғау министрлігі өкілдерінің айтуынша, жәрдемақы өткен жылмен салыстырғанда 16 процентке артық төленбек.

– Қазіргі күні Қазақстанда бұл жәрдемақы төленіп отыр. 77 мың отбасында мүмкіндігі шектеулі сәбилер болса, сол кісілер 29 мың көлемінде алады. Біз айтып отырған жәрдемақы мүгедек бала 18 жасқа толғанша төленетін. Ал Елбасының тапсырмасына сәйкес өзі І топтағы мүгедек болса, жүре алмаса, ата-анасының қамқорлығында болса, сол балалар 18 жасстан асса да ата-аналарына берілетін жәрдемақыны жалғастыра береміз. Көмек көлемі 29 мың теңге көлемінде қалады. Өрі қарай өмір бойы төленеді, – деді орталық коммуникациялар қызметінде өткен брифингте аталған ведомствоның вице-министрі Светлана Жақыпова.

Бұл жаналық туғаннан церебралды сал ауруына шалдыққан қызылордалық Зәуре Өксімбаеваға сәл де болса қуаныш сыйлағандай. Жасы қырыққа жақындап қалса да, Зәуре анасының қамқорлығынан қағажу көрген емес. Аталған жәрдемақының жалғасуы – осындай отбасыларға көмек.

– Өздігімен жүріп-тұра алмағандықтан, қолым да, аяғым да – анам. Мемлекет тарапынан әлеуметтік қызметкер бөлінгенім, ол үнемі қасымда бола алмайтыны белгілі. Сондайда анам бүкіл жағдайымды жасап жүреді. Мен сияқты мүмкіндігі шектеулі жандарды бағып-қағып отырған кісілер Елбасы Жолдауындағы жаңалықты жылы қабылдады, – дейді З.Өксімбаева.

Жалпы, Мемлекет басшымен 2018 жылы республикалық бюджеттен әлеуметтік қалаға бөлінген шығын 12 процентке өсіп, 4,1 триллион теңгеден асқанын атап өтті. Әлеуметтік төлемдерді, соның ішінде зейнетақыны өсіру 3 миллионнан астам қазақстандықтардың табысын көбейтеді.

Назерке САНИЯЗОВА,
«Сыр бойы».

Адам сенгісіз

СӘЙКЕСТІКТЕР

Гаврило Принцип және эрцгерцог Франц Фердинанд

Тарихтан білеміз, бірінші дүниежүзілік соғыстың басталуына Австрия эрцгерцогы Франц Фердинандқа жасалған қастандық себеп болған. Осы қастандықты жасаған серб-босниялық революционер Гаврил Принцип өз ойын кездейсоқ жағдайға байланысты іске асыра алған. Эрцгерцогқа жоспарланған алғашқы қастандық толығымен күйрейді. Осыдан кейін радикал істі өз қолына алуға шешім қабылдайды. Франц Фердинанд өйелімен келе жатқан автомобильдің жүргізушісі сол күні байқамай басқа жолға түсіп кетеді. Қателескенін білген жүргізуші тоқтап, кейін қарай қайтуға бұрыла бастайды. Сол жерде кездейсоқ табылған Принцип бұл келген мүмкіндікті жіберіп алғысы келмей, бірнеше рет оқ атып, эрцгерцогты өлімші етіп жаралайды.

Кім біледі, егер де эрцгерцог жүргізушісі жолдан адасағанда біз ешқашан да бірінші дүниежүзілік соғыс туралы естімесе пе еді.

Эдвин Бут және Роберт Линкольн

Америкада президентке қастандық жасау Авраам Линкольннен басталған. А.Линкольннің өлімінен сәл ғана бұрын оның баласы Роберт Нью-Джерси штатына саяхатқа шығады. Пойыз қозғалған кезде жас Линкольн өзін-өзі ұстай алмай қалып, платформаға құлап кетеді де жоғарыға көтеріле алмай қалады. Оның бақытына орай, жақын жерде тұрған бір адам жас баланың пальтосының жағасынан тартып, қауіпсіз орынға шығарып алады. Оның құтқарушысы актер Эдвин Бут еді. Ал көп ұзамай оның туған ағасы Джон Уилкс Бут президент Авраам Линкольнды өлтірді.

Ли Харви Освальд және Джон Кеннеди

АҚШ президенті Джон Кеннедиге қастандық жасалардан тура бір ай бұрын Ли Харви Освальд Техастың кітап қоймасына жұмысқа тұрады. Кейіннен ресми мәліметтерге сай, Американың 35 президентіне қастандық жасаған кезде тасаланатын ормды осы жерден таңдаған. Осыдан кейін Освальд сол жерге жұмысқа тұрмағанда оқиға қалай өрбір еді деген сұрақ туатыны заңды.

Ричард Лоуренс және Эндрю Джексон

1935 жылы Ричард Лоуренс АҚШ-тың сол кездегі президенті Эндрю Джексонға қастандық жасады. Ол екі кремний пистолетін сатып алады. Президенттің артынан көздеп басып қалады. Бірақ та пистолет от алмай қалды. Жайма-жан ескініп тапанышыны алып, жақындан барып атып қалады. Алайда, екінші пистолет те атпай қалады. Екі әрекет де сәтсіз аяқталып, қорғаушылар сол жерде ұстайды. Осыдан кейін полицейлер қаруларын алып тексерген, екеуі де жақсы жағдайда тұрғаны анықталды. Президентті Құдай сақтаған еді.

Джеймс Дин және оның көлігі

Джеймс Дин ХХ ғасырдың елуінші жылдарындағы Голливудтың белгілі актері. Ол 1955 жылы өзінің үнемі мақтан ететін «Кішкентай жетесіз» деп атайтын өте қуатты спорттық кабриолеті Porsche Spyder көлігімен апатқа ұшырап, қаза болды. «Кішкентай жетесіз» осы қайғылы оқиғадан кейін де жаманшылық әкелуін жалғастыра берді.

- Апаттан қатты бүлінген көлікті гаражға жеткізеді. Оны тіркемеден түсіріп жатқан кезде құлап кетіп, автомеханиктердің бірін ауыр жарақаттайды.
- Уильям Эшрих атты хирургтің спорттық автомобиліне «Кішкентай жетесіздің» моторы салынды. Кезекті бір жарыс кезінде спорткарды басқара алмай қалып апатқа түседі. Эшрих одан тәрі шығады.
- Porsche жаман атымен шықса да, оны қалпына келтіруге құштарлар аз болмады. Алайда, ол жөндеуде тұрған гараж таңданарлық жағдайда түгі қалмай өртеніп кетті.
- Мұнан соң бұл автокөлік Сакраменто қаласындағы көрмеге қойылды. Сонда подиумнан құлап кетіп, өтіп бара жатқан жасөспірімнің жамбас сүйегін қатты жарақаттайды.
- 1959 жылы автокөлік белгісіз себептермен 11 бөлікке бөлініп кетті, осылайша оның «өмірі» аяқталды.

Марк Твен және Галлея кометасы

Жазушы Марк Твен 1835 жылы Галлея кометасы Жер планетасына өте жақын жерден өткен күні дүниеге келді. Ал 1910 жылы дүние салған күні өзі айттып кеткеніндей, комета тағы да Жер орбитасына жақын жерден көрінді.

«Титаник» және Титан

«Титаник» кемесі Атлант мұхитында ажал құшарынан бірнеше жыл бұрын жазушы Морган Робертсоның қаламынан «Тұңғыш» романы дүниеге келді. Оның осы кітабындағы алып кемелің суреттемесі «Титаник-ке» өте ұқсас еді. Кітаптағы кеме атауы «Титан» болатын. Роман желсіз бойынша кеме айсыбергке соқтығысып, көптеген жолаушыны өзмен бірге су түбіне алып кетеді.

Людовик XVI және 21 саны

Франция королі Людовик XVI-ға бала кезінде бір астролог әрбір айдың 21-ші күнінде барынша сәк болуды ескертеді. Бұл қорқынышты болжамнан қатты сескенген король 21-ші күнге ешқандай іс жоспарламайтын болған. Әйтсе де Француз революциясы оның бұл әдетінен бас тартуына себеп болды. 1791 жылы 21 маусым күні елден қашпақшы болған король мен королеваны тұтқында алады. Сол жылдың 21 қыркүйегінде Франция республика болып жарияланды. Ал 1793 жылы 21 қаңтарда король Людовик XVI-ның басы гильотинмен алынады.

Иосиф Сталин және Ақсақ Темір

1941 жылы Сталин археологтарға Самарқанда жерленген Ақсақ Темірдің табытын ашып зерттеуді тапсырады. Ал оның табытының бетін жапқан тастардың бірінен «Менің мұрдемді ашатын болса, қантөгіс соғыс басталады» деген мағынадағы сөздер жазылғанын анықтайды. Ғалымдар не істерін білмей қалғанымен, бұл Сталиннің тапсырмасы болғандықтан, амал жоқ жұмысты әрі қарай жалғастыруға мәжбүр болған. Бұл 1941 жылдың 19 маусымы болатын. Данқты қолбасшының сүйегін Мәскеуге жөнелтеді. Екі күннен кейін Гитлердің Германияның армиясы Кеңес Одағы территориясына басып кірді.

Белгілі антрополог Герасимов Ақсақ Темірдің портретін жасап шығарғаннан кейін Сталин Ақсақ Темірді қабырғана қайта жерлеуге тапсырма береді. Осыдан кейін барып неміс әскерлеріне тойтарыс беру басталады.

Әзірлеген
Ыдырыс ТӨЖІҰЛЫ,
«Сыр бойы».

Кезекші редактор **Айнұр БАТТАЛОВА.**

Жастар жәрдемі

ЕРІКТІЛЕРГЕ ЕЛ РИЗА

Қай кезде де үлкендердің жас-тарға көңілі толмаған. Бүгін де солай. «Жастар көп ізденбейді. Кітап оқимайды. Үлкендерді сыйлауды ұмытты. Мәдениеттен алшақтап, дұрыс киініп, әдепті сөйлемейді. Шетінен дерексіздері бара-ды» деген пікірді жиі естіп қаламыз. Десек те, жастардың бәрі бірдей емес. Олардың арасында қолынан келгенше көпшілікке жәрдемдесіп, қоғамның дамуына атсалысып, игі істердің бастауы болып жүргендері қаншама?!

Бұған дәлел ретінде қаладағы «Жастар ресурстық орталығы» КММ жанынан ашылған ерікті жас-тар тобының жұмысын айтуға бо-лады. 2014 жылдан бері жұмыс жасап келе жатқан топ облыс орталығындағы көптеген қайырымды-лық шаралардың басы-қасында жүр.

– Ерікті жастар тобының құрыл-ғанына төрт жылға жуықтап қалды. Бүгінде топта 50-ден астам жас бар. Басында «неге ерікті жастар то-бын ашпасақ» деген ой келіп, топты ұйымдастырдық. Мақсат – жетімдер мен қарттар үйіне көмек көрсету, тұрмысы төмен отбасыларына қол үшін созу. Біз мақтан немесе атак үшін жұмыс істемейміз. Тек сау-апты іске жастарды жұмылдырып, жағдайы төмен жандарға жәрдем-десу үшін біріккенбіз, – деді топ жетекшісі Ерлан Сипанов.

Ерлан кейбір замандастарының осындай қайырымды істерге бару-дың орнына ата-анасы берген қара-жатын ойын-сауыққа жаратып жүр-генін айтып, өкініш білдірді.

Топта жастардың бәрі де бел-сенді. Олар жыл сайын Қарттар үйі мен Тапсуаттағы оңалту орталығына барып қайырымдылық концертін қояды. Үлкен кісілерді көңілді аулап, керемет көңіл-күй сыйлайды. Сонымен бірге «Атамекен» отбасылық үлгідегі балалар ауылының кішкентай тұрғындарын қуантуды да ұмыт қалдырған емес.

Сара АДАЙБАЕВА,
«Сыр бойы».

Брифинг

СУ ДЕҢГЕЙІ ТҮСЕ БАСТАДЫ

Сырдария ауданы Қалжан ахун ауылының егістік жеріне су жайылған. Су басқан аймақта мал-жанға келер қауіп жоқ. Бұл туралы облыстық жұмылдыру дайындығы басқармасының басшысы Серік Сермағанбетов айтып берді.

– Бүгінде дария жағдайына байланысты Сыр-дария ауданында төтенше жағдай жарияланды. Өзендегі құр кептелісінен су арнадан шығып, егістік жерлерге жайылған. Дария бойындағы 5,8 шақырымды құрайтын 10 қорғаныс бөгетінің 5-і жабылды, қалғандары жөнделіп жатыр. 16 арнайы техника, екі мерлігер ұйымның адамдары жұмыс істеуде. Қазіргі таңда су деңгейі түсті, Қалжан ахун ауылына келер қауіп жоқ, – деді басқарма басшысы.

ІСКЕРЛІК БАЙЛАНЫС ӨРІСТІ КЕҢЕЙТІП КЕЛЕДІ

Қазіргі таңда Сыр өңірінде кәсіпкерлік дамып келеді. Өсіресе, тауар өндірушілерге қолайлы жағдай жасалған. Облыс аумағында бірден-бір тауар өндірушілердің бірі – «Най-Мир» ЖШС. Аталған серіктестік индустрияландыру бағдарламасының екінші бесжылдығы аясында экспорт бағыты бойынша 2017 жылы салмағы он мың тонна-ны құрайтын тауар экспорттады.

Тауар экспорттау барысында кеден органдарымен іскерлік байланыс орнатылған. Атап айтқанда, барлық экспорттық декларациялар дер кезінде ресімделіп, тауарлар экспорттына барлық жағдайлар жасалған. Кедендік төлемдер мен салықтар «Қызылорда-Кедендік ресімдеу орталығы» кедендік бекетінде орналасқан екінші деңгейлі банктердің

POS-терминалдары арқылы сол мезетте жүзеге асырылуда. Қазіргі уақытта, яғни жыл басынан «Кедендік ресімдерді жаңғырту және кедендік-салықтық әкімшілендірудің автоматтандырылған жүйесінің біріктірілген кедендік компоненттері» жобасы шеңберінде, яғни, «АСТАНА-1» авто-маттандырылған ақпараттық жүйесі арқылы кедендік ресімдеу жүзеге асырылуда. Бұл дегеніміз – кез келген байланыс (ғаламтор) орнатылған компью-терден электронды декларацияны жөнелту, уақыт үнемдеу, сыбайлас жемқорлыққа жол бермеу бо-лып табылады.

Мирамбек САТАНОВ,
«Най-Мир» ЖШС директоры.

Бас редактордың орынбасары – 70-00-43
Жауапты хатшы – 70-00-81

Бөлімдер:
руханият және ақпарат – 70-00-64, 70-00-41
экономика – 70-00-41, 70-00-68
әлеумет және саясат – 70-00-73
жарнама – 70-00-49, 70-00-52
есеп-қисап – 70-00-39, 70-00-38,
компьютер орталығы және корректорлар – 70-00-34

Газет аптасына 3 рет
(сейсенбі, бейсенбі, сенбі
күндері) шығады.

Газет Қазақстан Республикасының
Мәдениет және ақпарат министрлігі
Ақпарат және мұрағат
комитетінде тіркелген.
Тіркеу куәлігі № 12993-Г, 27.08.2012 ж.

Қызылорда облыстық «Сыр бойы» газеті
ҚР СТ ИСО 9001-2009 «Сапа менеджменті
жүйесі» талаптарына сәйкес сертифицикатталған.
Авторларға қаламақы тапсырыс бойынша
төленеді, қолжазба өңделеді және
қайтарылмайды. Жариялымдар газеттің
түпкілікті көзқарасын білдірмейді.
«АҚ» - ақылы қызмет.

Газет редакцияның компьютер орталығында
қатталып, "Сыр медиа" ЖШС
өз баспаханасында басылды.
Тел.: 8/7242/ 40-06-68.
Газеттің таралымы бойынша
8/7242/ 70-14-08 телефон нөміріне
хабарласуға болады.

Таралымы 30315
Тапсырыс №215

Редакция мекен-жайы: Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, 4 "А".

e-mail: syrboyi@yandex.kz / www.syrboyi.kz